

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, 1712

Sectio Secvnda. Ejus Conclusiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84796](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84796)

et si rationes oppositæ videantur mihi probabilius falsæ, quia tamen Doctorum auctoritas non fundatur in ratione hujus tantum opinionis, quam nunc asserunt, sed in sapientia, quam in pluribus aliis materiis manifestarunt, non est, cur non possim prudenter judicare, me hic, & nunc falli, judicando eorum rationes esse falsas, atque adeo, suspensio omni judicio directo, nixto motivo mihi clarè probabiliori, & fundatus unice eorum auctoritati, formare potero aliud directum juxta eorum opinionem. Vid. disp. 17.

N.
29.

Sextum principium est, quòd, quando viris probis, & doctis nequeo prudenter assentiri circa materialem honestatem actionis, tunc nec possim ob eorum auctoritatem judicare prudenter, fore mihi actionem illam formaliter honestam. Tum quia & honestas formalis, ait pag. 17. confurgit immediatè ex judicatâ inhonestate materiali. Tum quia nemo potest se excusare à peccato formali sequendo illos, quos non poterat prudenter judicare non falli. Tum quia potero contra mentem loqui sine formali mendacio; seu potero honestè formaliter docere aliquid esse licitum ex aliorum auctoritate, quod interitis judico falsum.

N.
30.

Sed contra; quia hæc nituntur principio nobis certò falso, nempe quòd ad honestè formaliter operandum necessarium sit directum de honestate materiali judicium, satis enim est, vel solum directum, vel solum reflexum de probabilitate honestatis: tum quia, etiam datâ judicii directi de honestate materiali necessitate, falsum, quòd nequam directè assentiri ob rationem, & auctoritatem mihi certò probabilem.

N.
31.

Hinc ad 1. nego, quòd inhonestas formalis immediatè confurgat ex judicatâ inhonestate materiali; immò hoc est contra omnes; omnes enim docent, quòd operans in dubio, & non deposito, peccet formaliter; sed operans in dubio de honestate materiali suspendit omne judicium directum tam de honestate, quàm de inhonestate materiali: ergo operans sine judicio directo de non honestate materiali peccat: ergo falsum, quòd formalis inhonestas, seu formale peccatum immediatè confurgat ex judicatâ inhonestate materiali: si ergo, ut formaliter peccem, necessarium non est judicium de inhonestate materiali, eo ipso falsum est, quòd formalis inhonestas immediatè oriatur ex judicata inhonestate materiali. Immo hinc eruo novam rationem, quòd si ut formaliter inhonestè operer, necesse non est judicium de inhonestate materiali; ne-

que necessarium erit judicium de honestate materiali, ut formaliter honestè operer; sed tatis, ut dubium de honestate deponitur per judicium aliquod reflexum, suspensio directo de honestate materiali.

Ad 2. distinguo: Nemo excusatur à peccato formali sequendo eos, quos potest prudenter judicare falli, ita tamen ut judicet prudenter etiam non falli, nego; nam tamen, ut nequeat, aut non judicet eos prudenter non falli, concedo.

Ad 3. nego mai. nam judicare, licere per se, & eorum ex alienâ auctoritate, & judicare ex meâ ratione non licere, non opponuntur, ut latè dixi disp. 12.

SECTIO II.

Ejus Conclusiones.

SUMMARIUM.

Negat licere minus tutam minus probabilem, n.

34.

Impugno, n. 35.

Asserit licitum sequi notabiliter probabiliorem minus tutam, omniâ tutiori minus probabili, n. 36.

Retorqueo, n. 37.

Ait, quòd si utraque sit æqui probabilis, tutius sequenda, n. 38.

Subdit quòd si notabile commodum temporale accedat citra prejudicium tertij, poterit quis in sui favorem judicare, ibid.

Si notabile commodum est ratio sufficiens, ne quis obligetur inter æquè probabiles admittere, & per commodum sit probabilior, licet bit minus tuta minus probabilis, n. 39.

PRIMA est, illicitum sequi minus tutam N. minus probabilem; quia ad honestè agendum prærequiritur judicium prudens de licentia materiali, seu honestate objectivè actionis; sed habens opinionem tutiorem, & probabiliorem de inhonestate materiali, nequit habere judicium prudens de honestate materiali: ergo.

Sed contra; quia maior est falsa, & peccat in supposito: falsa ex inductione Depa- 35. ræ, & Beatorum, qui directi sunt ad honestas operationes ex solo reflexo de probabilitate materialis honestatis judicio, sine omni directo de honestate materiali: ergo & nos peccat, quia supponit, quòd ut quis sequatur minus probabilem minus tutam, debeat judicium subjectivè probabile unire judicio subjectivè probabiliori, quòd repugnat, cum aliud sit similitudo probabilitatis, aliud probabilitas simultatis, nec liceat ab uno transire ad aliud.

ad aliud. Addo, quod etiam datâ utraq[ue] præmissâ, ut verâ, unicè inferitur, illicitum sequi minus tutam minus probabilem, stante tutiori, & probabiliori, quod certum est; immò hoc repugnat: quod nec repugnat, nec est illicitum, est, quod liceat sequi minus tutam minus probabilem, stante *objectivâ* probabilioritate opinionis oppositâ; repugnat autem, & non licet, stante *subje-ctivâ*.

N. 36. P. Adams. Secunda est: Licitum est sequi opinionem notabiliter probabiliorē minus tutam, contra tutiorem minus probabilem. Ratio est; quia agens, quod adhibet morali diligentia prudenter judicat in re licitum, & se ad plus non teneri, facit, quod debet; sed habens opinionem probabiliorē de materiali honestate actionis, etsi minus tutam, prudenter judicat eam actionem sibi nunc licitam, & se ad plus non teneri: ergo.

N. 37. Sed contra; quia, ut Adversarius eâ ratione probat licitum sequi minus tutam probabiliorē, contra Tutoritas obligantes ad tutiorem minus probabilem; ait enim, se non teneri ad plus; eò quia supponit, probandum à Tutoristis, dari legem sequendi tutiorem minus probabilem: ita ego eâ ratione probo, licitam minus tutam minus probabilem; quatenus qui posita morali diligentia prudenter judicat aliquid in re licitum, & se ad plus non teneri, facit quod debet: sed sequens minus tutam minus probabilem de materiali honestate prudenter judicat eam actionem sibi licere, & se ad plus non teneri; nam Probabilioristarum est probare legem obligantem ad probabilius; & quod satis non sit moralis diligentia de probabilitate honestatis materialis: ergo.

N. 38. P. Adams. Tertia est, quod quando utraq[ue] est æquè probabilis, sequenda sit tutior, quia in dubio, quod prudenter deponi non potest, sequendum tutius: sed stante æquali probabilitate, deponi non potest: ergo. Subdit hoc intelligendum, stando præcisè intra æqualitatem rationum, & autoritatum; nam si accedat notabile commodum, aut incommodum temporale, citra præjudicium tertii, poterit quis in sui favorem judicare: si enim hoc aliquando excusat à certâ lege, cur non à dubia? tunc autem ipsum commodum, vel incommodum notabile vicem supplet rationis; & sic hoc ipso rationes non sunt æquales. Similiter intelligendum, nisi specialis honestas, ex. gr. obedientiæ insinuetur; ob quam licet etiam maiorum rationum pondus relinquere.

N. 39. Sed contra 1. quia si notabile commodum, aut incommodum temporale, citra præju-
Tom. III.

diciū tertii, est ratio sufficiens, ne quis inter æquè probabiles teneatur ad tutiorem; imo per idem commodum opinio stans pro commodo fit probabilior; sequitur, quod licebit quoque sequi minus probabilem faventem libertati, & commodo, quia eadem minus probabilis fiet per commodum, & libertatem probabilior. Secundo, quia, vel per præjudiciū tertii intelligit purum damnum proximi, vel etiam violationem materiale legis? si hoc secundum, numquam licebit ex æquè probabilibus sequi minus tutam, etiam quando adest notabile incommodum sine præjudicio tertii; adest enim tunc probabile præjudiciū tertii, nempe materialis violatio legis. Si primum, licebit sequi minus tutam minus probabilem, quia tunc non adest præjudiciū tertii, sed sola materialis violatio, & ratione commodi notabilis (quo nullum maius libertate) ea minus probabilis fiet probabilior. Tertio, quia notabile commodum, aut incommodum unicè excusat à certâ lege humanâ; non autem ab ullâ naturali, & Divinâ; ergo, nisi limitetur ad legem humanam, dicit falsum.

S E C T I O III.

Ejus solutiones.

S U M M A R I U M.

Ait iudiciū probabile de honestate materiali fieri certum de formali, n. 40.

Incoherencia, n. 41.

Negat, quod iudicans rem malam esse, eam ob DD. contrarios eligere possit, n. 42.

Non est necesse, ut malam iudicet, n. 43.

Ait motivum probabile stante probabiliori dignum esse prudenti assensu speculativo, non pratico, n. 44.

Ejus contradictio, n. 45.

Ait quod Deus injuste damnet sequens minus probabilem, omittit probabiliori, n. 46.

Retorqueo, n. 47.

Ait eligi posse minus bonum, non minus verum, n. 48.

Retorqueo, n. 49.

Vult moralem diligentiam pro qualitate occasionem taxandam, n. 50.

A Ccedens nostrarum rationum solutio. N. ni ait 1. pag. 23. quod iudiciū probabile de honestate materiali, quia nixum morali diligentia pro eâ adhibita, fit certum de honestate formali.

Sed contra; quia etsi hoc verum sit, hoc tamen non coheret ejus doctrinæ; si enim iudiciū de formali honestate fundatur in
Hh judi-